

Política | Actualitzat el 17/11/2018 a les 16:16

Imatges «falses» i «presumpta sang»: les justificacions de la policia espanyola sobre l'1-O

Des de Pérez de los Cobos fins a diversos agents investigats arran de la denúncia de l'Ajuntament de Barcelona, les autoritats espanyoles han posat en dubte el relat de la violència policial durant la jornada del referèndum

Moments abans de les càrregues policials a Girona durant l'1-O | Carles Palacio

El 22 de febrer del 2018 transcendia, quatre mesos després del referèndum de l'1-O, la declaració del coronel de la Guàrdia Civil Diego Pérez de los Cobos, que negava davant del jutge instructor de la causa al Tribunal Suprem, Pablo Llarena, que hi hagués hagut càrregues policials durant la jornada del referèndum a Catalunya

(https://www.naciodigital.cat/noticia/149124/audio/rez/cobos/1-o/no/va/haver/carregues?fbclid=IwAR0pwBS_I3ZVq68M6xsB3sbOxUxo1R9qZ-HlhxOYHVJGevLNPUpbCHTU) . Poc després, aquesta vegada davant de la magistrada de l'Audiència Nacional Carmen Lamela, el mateix coronel admetia que els cossos policials espanyols havien fet ús de la força en la "immensa majoria" dels centres electorals (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163443/rez/cobos/admet/us/forca/immensa/majoria/dels/colle-gis/1-o>) .

Pérez de los Cobos va fer aquestes declaracions com a testimoni en les causes paral·leles que investiguen aquests dos alts tribunals i que, en els propers mesos, jutjaran l'acció política, civil i policial a l'entorn de l'organització del referèndum. Allò que va dir Pérez de los Cobos hauria

d'haver estat, en principi, la veritat dels fets que van succeir durant l'1-O, ja que prestava declaració sota jurament i amb possibilitat d'incórrer en un delict de fals testimoni. No obstant això, les afirmacions de l'alt càrrec de la Guàrdia Civil no van deixar d'abonar les contradiccions. Les autoritats espanyoles s'han abonat a defensar l'actuació proporcional de la policia i a posar en dubte el relat de la violència sobre els votants verbalitzat per l'independentisme.

L'ús de la força durant l'1-O és una evidència. Ho demostren els milers de vídeos que els mitjans de comunicació i els ciutadans van gravar i fer públics els dies successius. Alguns, fins i tot, estan inclosos al sumari de l'1-O, al qual ha tingut accés **NacióDigital**.

(<https://www.naciodigital.cat/noticies/etiqueta/sumari+de+l%271-O>) Però el grau de violència, i si aquesta va ser o no excessiva, desproporcionada i antireglementària és un altre assumpte. Ara, el titular del jutjat d'instrucció 7 de Barcelona ho està investigant, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166395/total/26/policies/espanyols/son/citats/declarar/carregues/1-o>) tot i que les declaracions que fins el moment han prestat comandants i agents de la policia espanyola -igual que les de Pérez de los Cobos- són tèrboles, contradictòries i, en casos, sorprenents.

Pérez de los Cobos obre la caixa de pandora

Les actuacions policials de l'1-O van respondre al "mandat judicial", segons Pérez de los Cobos. De fet, se n'haguessin produït més, si no hagués estat per "l'hostilitat" dels punts de votació on es preveïen "situacions molt delicades". Això és el que relatava el coronel al jutge Pablo Llarena, quan va ser citat a declarar com a testimoni

(https://www.naciodigital.cat/noticia/149124/audio/rez/cobos/1-o/no/va/haver/carregues?fbclid=IwAR0pwBS_I3ZVq68M6xsB3sbOxUxo1R9qZ-HlhxOYHVJGevLNPUpbCHTU), segons l'àudio que *La Vanguardia* va publicar poc després. Ja llavors, Pérez de los Cobos carregava contra els Mossos, sobre qui tenia una "constatació bastant fefaent" que no tancarïen els col·legis.

El coronel assegura que els Mossos avisaven els responsables dels punts de votació amb l'objectiu de "ridiculitzar" la Guàrdia Civil i el Cos Nacional de Policia

És a partir d'aquesta declaració que, posteriorment, Llarena i Lamela s'han acabat basant per construir el relat que ha vertebrat la interlocutòria de processament i, en bona mesura, els escrits d'acusació de la Fiscalia i l'Advocacia de l'Estat. El coronel assegurava que la policia catalana avisava els responsables dels punts de votació on pretenien intervenir, amb l'objectiu de possibilitar la consulta, i que la voluntat dels Mossos era "ridiculitzar" la Guàrdia Civil i el Cos Nacional de Policia, en el marc d'una estratègia conjunta amb el Govern per assolir la independència.

Vídeo: <http://www.youtube.com/watch?v=zeiJ0Izb1jQ>

A l'Audiència Nacional, Pérez de los Cobos encara va precisar algunes afirmacions. Segons els àudios que va avançar TV3 (<http://www.ccma.cat/324/perez-de-los-cobos-admet-que-van-usar-la-forca-a-la-immensa-majoria-de-centres-1-o/noticia/2876956/>) el coronel va admetre haver fet ús de la força en la "immensa majoria" de col·legis on van intervenir els cossos policials espanyols,

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/163443/rez/cobos/admet/us/forca/immensa/majoria/dels/collegis/1-o>) malgrat que també va assenyalar Trapero. "No en tots es va fer servir força; el concepte de força és molt ampli, però en la immensa majoria, sí", va admetre. Amb aquesta última declaració, però, el coronel obria la caixa de pandora i, indirectament, donava la raó a moltes de les acusacions

populars i particulars que posteriorment van denunciar greus irregularitats en l'actuació policial.

Els informes que alimenten el sumari

Diversos atestats de la Policia Nacional i de la Guàrdia Civil alimenten encara més els discursos de Pérez de los Cobos. Segons un informe de la Guàrdia Civil inclòs al sumari de l'1-O, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163738/guardia/civil/temia/puigdemont/forn/obrissin/conflicte/armat/amb/estat/1-o>) el llavors president de la Generalitat, Carles Puigdemont, i qui va ser conseller d'Interior, Joaquim Forn, no descartaven en cap moment un "conflicte armat amb l'Estat". Un argument que el cos militar va traslladar al Suprem, i que reforçava la idea d'una perspectiva armada, basant-se en les declaracions de Puigdemont en una entrevista ciutadana. En aquesta, l'expresident assegurava que era "absolutament indispensable" que Catalunya tingués un exèrcit en cas de ser independent.

La Policia Nacional encerclant la gent per treure les urnes de l'Escola Nostra Llar Foto: Juanma Peláez

En aquest mateix informe, la Guàrdia Civil també esgrimia que ja no era possible "distingir entre Govern, Parlament i entitats independentistes", com es va demostrar el 20 de setembre davant la conselleria d'Economia, on Jordi Sánchez i Jordi Cuixart "van ser capaços de mobilitzar prop de 40.000 persones" per "coartar la llibertat dels membres de la comitiva, fins a la matinada". Tot això, mantenien, amb una clara voluntat de "fustigament a les forces i cossos de seguretat" i amb l'objectiu de generar un "efecte intimidatori per limitar, acovardir i dificultar, si no impedir, les actuacions policials".

En altres informes policials, també inclosos al sumari, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163731/informes/policials/apunten/entramat/govern/cdr/mossos/actuar/coordinats/1-o>) els agents parlaven dels comitès de defensa de la República (CDR) com el "nexa" amb l'executiu català i la ciutadania, amb la "connivència" dels Mossos, i

asseguraven que els votants creaven "murs populars" que impedièn "de forma violenta" l'actuació policial. Sobre els CDR, aquest document ara a mans del Suprem els defineix com a "joves amb caputxes, i alguns amb cascs protectors".

De "Camel" a "Raya", i els malnoms que vindran

Els comandaments de la policia espanyola van escollir noms d'animals per fer referència als responsables i a les unitats que actuarien als col·legis que prèviament ja s'havien repartit. Es tracta de *Camel*, *Raya*, *Lobo*, *Puma* o *Gamo*, entre d'altres. Noms que ara tornen a sonar, arran de la declaració d'alguns d'ells com a investigats des d'aquest 13 de novembre davant del jutjat d'instrucció número 7 de Barcelona.

Els policies, que asseguren que els ciutadans van mostrar una actitud "hostil" i "agressiva", admeten haver fet ús d'arts marciais durant les càrregues

Durant la primera tanda de declaracions va comparèixer davant del jutge -entre d'altres- un inspector en cap imputat per l'actuació policial en les escoles Mediterrània, Pau Claris i Escoles Pies de Sant Antoni, a Barcelona (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166711/agents/policia/espanyola/diuen/1-o/va/haver/presumpt/sang>). Aquest, conegut com a Camel-1, va assegurar que "en cap moment va veure actuacions fora de mida" i va parlar de la presència de "presumpt sang" després de l'actuació policial, fins i tot acceptant que el que es veia en fotografies i vídeos es podia tracta de pintura vermella. També va explicar que els ciutadans tenien actitud "hostil".

Quan se li va preguntar d'on provenien les ordres del dispositiu policial, va remetre la responsabilitat a una "superioritat", de la qual, tant ell com altres companys es van negar a oferir més detalls. Pel que fa a Marta Torrecillas, la dona que cau escales avall -segons es pot veure en diversos vídeos-, un altre sotsinspector va indicar que segurament va ser ella qui s'hi va abocar.

V?deo: <http://www.youtube.com/watch?v=d2fUWTMIghg>

Membres del comandament Raya, per altra banda, asseguraven que hi havia un "risc alt d'agressió", i que el paper dels policies va respondre a l'actuació d'una "massa organitzada i violenta" (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166786/policies/1-o/justifiquen/carregues/accio/massa/organitzada/violenta>), en referència a les escoles Infant Jesús de Barcelona, Dolors Monserdà Santapau i FEDAC-Horta. Sempre mantenint que l'actuació va ser "proporcional", van al·legar que la gent portava "cascs de moto" i altres objectes perillosos, i que alguns els van "mossegar i torçar els dits", malgrat que la totalitat dels agents portaven guants. En la seva declaració, alguns policies també van reconèixer haver utilitzar tècniques marciais com, per exemple, l'*atemi*, un tipus de cop de puny a la cara.

Càrregues inexistents i imatges "falses", la visió política

Però les explicacions més sorprenents han aparegut quan les actuacions policials han estat subjectes a valoració política. Algunes de les més cridaneres han estat les de l'exministre espanyol d'Exteriors, Alfonso Dastis, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/141023/dastis/sobre/carregues/policials/moltes/imatges/son/falses>) que va assegurar que "moltes" imatges de l'1-O eren "falses", en una entrevista al programa de la BBC (<http://www.bbc.co.uk/programmes/b0080bbs>) *The Andrew Marr Show* (<http://www.bbc.co.uk/programmes/b0080bbs>). En aquesta entrevista també va mantenir que

"no va haver-hi cap actuació brutal" de la policia espanyola, afirmació sobre la qual el presentador va intervenir. "De debò?", li va respondre.

Enric Millo, exdelegat del govern espanyol a Catalunya, va afegir -també en declaracions públiques- que "tècnicament" no hi havia hagut càrregues (<https://www.naciodigital.cat/noticia/149464/millo/tecnicament/no/va/haver/carregues/1-o/sino/accions/complir/ordre/judicial>), sinó "accions de compliment d'una ordre judicial" per desallotjar. En una entrevista controvertida a RAC1 (<http://www.rac1.cat/programes/el-mon/20180227/441121067385/entrevista-a-enric-millo-minut-a-minut.html>), també va parlar d'una "actuació en contra d'una acció violenta", i va assegurar: "No he vist cap cua de gent per anar a votar i la policia pegant; hem vist imatges de la gent impeditint l'acció de la policia".